

Ludský život versus dolár. Izolácia spôsobená Covid-19 je pre väčšinu štátov príliš drahá.

- CZ24 News | 7. dubna 2020

SVĚT: Predstavte si, že máte dvoch kriticky chorých pacientov, ale iba jeden ventilátor. Toto je situácia, ktorá bude v nasledujúcich týždňoch bežná v nemocniciach v New Yorku, Paríži a Londýne, rovnako ako to bolo v Lombardsku a Madride. Zdravotníci budú musieť rozhodnúť, kto bude žiť a kto pravdepodobne zomrie

Pandémia, ktorá zúri na celom svete, hromadí jednu takúto nešťastnú voľbu pred druhou. Mali by lekárske zdroje smerovať k pacientom s ochorením Covid-19 alebo k pacientom trpiacimi inými chorobami? Určitou nezamestnanosťou a bankrotmi stojí za to zaplatiť, ale kolkými? Ak extrémne sociálne dištancovanie nezastaví chorobu, ako dlho by malo pretrvávajúť?

Vybrať si v tejto situácii bude vyžadovať agonistické rozhodnutia

The Economist, liberálne medzinárodné médium s 5 miliónmi čitateľov týždenne, sa v najnovšom vydaní (4. apríla 2020) dostal k sebe vlastnému záveru o globálnej pandémii: "Možno sa nenájdu žiadne nové liečebné postupy a zlyhajú aj testovacie metódy. V lete budú ekonomiky zaznamenávať dvojciferné poklesy štvrtročného HDP. Ľudia budú musieť sedieť mesiace v izolácii, čo naruší ich sociálnu súdržnosť, poškodí ich duševné zdravie a môže zvýšiť domáce násilie. Celoročné uzavretie by stálo Ameriku a eurozónu asi tretinu HDP. Trhy by sa určite zrútili a investície by sa oneskorili.

Okrem toho, pri zastavení inovácií a znižovaní kvalifikácie ľudí by sa kapacita hospodárstva prepadla. Nakoniec aj keď veľa ľudí zomrie, náklady na izoláciu by mohli prevážiť nad jej výhodami. To je možnosť, ktorú si zatiaľ nikto nechce pripustiť." Stručne zhrnuté, situácia Covid-19 je pre elity príliš drahá a začínajú sa pýtať a kvantifikovať otázku - ľudské životy alebo zachovanie globálnej trhovej ekonomiky?

Ludský život versus dolár

Guvernér mesta New York Andrew Cuomo vyhlásil, že „ľudský život nebude porovnávať k hodnote v dolároch.“ Malo to vyzeráť ako upokojujúce vyhlásenie odvážneho muža, ktorý chráni svojich ľudí. Avšak, podľa článku The Economist guvernér Cuomo ignorovaním širších kompromisov a nákladov v skutočnosti obhajoval jedinou voľbu (život), ktorá nezačína rozpoznávať litaniu dôsledkov (doláre) v širšej komunite. V článku sa ďalej uvádza, že „nejaký spôsob systematického myslenia o hodnote života, je presne to, čo vodcovia budú potrebovať, ak chcú viesť v nasledujúcich utrápených mesiacoch svoje krajiny.“

Za posledný týždeň sa počet hlásených infikovaných prípadov zdvojnásobil a je ich už cez 1,2 milióna. Amerika zaevidovala viac, ako 330 000 prípadov a zaznamenala o 55 % viac úmrtí ako Čína. 30. marca prezident Donald Trump varoval pred „tromi týždňami, aké sme nikdy predtým nevideli“. Prezidentova pracovná skupina predpovedala, že pandémia bude stáť najmenej 100 000 až 240 000 amerických životov.

Zmiernenie choroby bude stáť každú americkú domácnosť 60 000 dolárov

Amerika zatiaľ stopla svoju ekonomiku, ale vynakladá veľké prostriedky na záchranu podnikov pred bankrotom a na podporu príjmov prepustených pracovníkov, ktorých raketovo pribúda. Dva týždne

prezident Trump špekuloval, že riešenie môže byť horšie ako samotný problém. Kapitalistické elity neváhali a uviedli na scénu štúdiu dolárovej hodnoty za život. Podľa analýzy zatvorenie ekonomiky spôsobí obrovské hospodárske škody. Modely naznačujú, že nechať voľne šíriť covid-19 v populácii by urobilo menej ekonomickej škody, ale viedlo by k asi 1 miliónu úmrtí navyše. Vykonalí akési nejasné zúčtovanie pomocou oficiálnej hodnoty upravenej podľa veku každého zachráneného života. To naznačuje, že pokus o zmiernenie choroby bude stáť každú americkú domácnosť 60 000 dolárov. Jednoducho, podľa štúdie sú dnes náklady na uzavretie krajiny oveľa väčšie ako zachránené životy.

V článku v Economist sa potom píše o tom, ako by sa malo pracovať s kompromismi:

1. Musíme byť systematickí. Všetky výpočty nákladov (60 000 dolárov) na život nie sú skutočnými peniazmi, ale účtovným opatrením, ktoré pomáha porovnávať veľmi odlišné veci, ako sú životy, pracovné miesta a súťaž medzi morálnymi a sociálnymi hodnotami v komplexnej spoločnosti. Čím väčšia je kríza, tým dôležitejšie sú takéto merania a porovnávania. Vo vojne alebo pandémie nemôžu vodcovia uniknúť skutočnosti, že každý postup bude znamenať obrovské sociálne a ekonomické náklady. Aby ste boli zodpovední, musíte tieto náklady navzájom vyvažovať.
2. Musíme pomôcť tým ktorí prehrávajú, ale rozumným a primeraným spôsobom. Pracovníci prepustení pri nútenom odstavení si zaslúžia osobitnú pomoc. Rovnako musí spoločnosť pomôcť mladým, keď pandémia zmizne. Aj, keď im táto choroba ohrozuje menej, väčšinu ekonomickej záťaže zaplatia práve oni v svojej budúcnosti.
3. Krajiny sa musia prispôbiť. Keď sa objaví pandémia, rovnováha nákladov a výnosov sa ukáže sama. Po zrušení izolácie sa covid-19 opäť rozšíri medzi ľudí. Spoločnosti sa však môžu lepšie pripraviť ako v prvej vlne, tým, že vybaví zdravotnícke systémy viacerými lôžkami, ventilátormi a personálom. Môžu študovať nové spôsoby liečby choroby a najať si armádu testovacích a sledovacích tímov, aby sa vyhladili nové vírusové zoskupenia. To všetko znižuje náklady na opätovné otvorenie ekonomiky.

Ľudské životy budú dehumanizované na čísla, výpočty a ekonomickú hodnotu

Dodržiavaním týchto troch zásad z hľadiska kompromisov je však každému pričetnému človeku jasné, že nie je zaručené, že ľudské životy budú nad hodnotou dolára. Životy budú dehumanizované na čísla, výpočty a ekonomickú hodnotu. Ako sa v článku uvádza: „Nakoniec aj keď veľa ľudí zomrie, náklady na distancovanie by mohli prevážiť výhody. To je možnosť, ktorú si zatiaľ nikto nie je pripravený pripustiť.“ Uvidíme.

Elity teraz na rýchlo tlačia peniaze, lebo najviac sa boja nespokojného davu ľudí na ulici. Nestojí ich to nič a stlmí to ekonomicky pád. Ale potom (po pár mesiacoch) sa bude musieť začať robiť. Alebo sa môže aj stať, že globálny svet elít, ako ho dnes poznáme práve končí?

Marián Rigan